

PUUMALAN KUOREKSENNIEMI – SAHANLAHTI ASEMAKAAVAMUUTOS / LOTJANIEMI, LUONTOSELVITYS

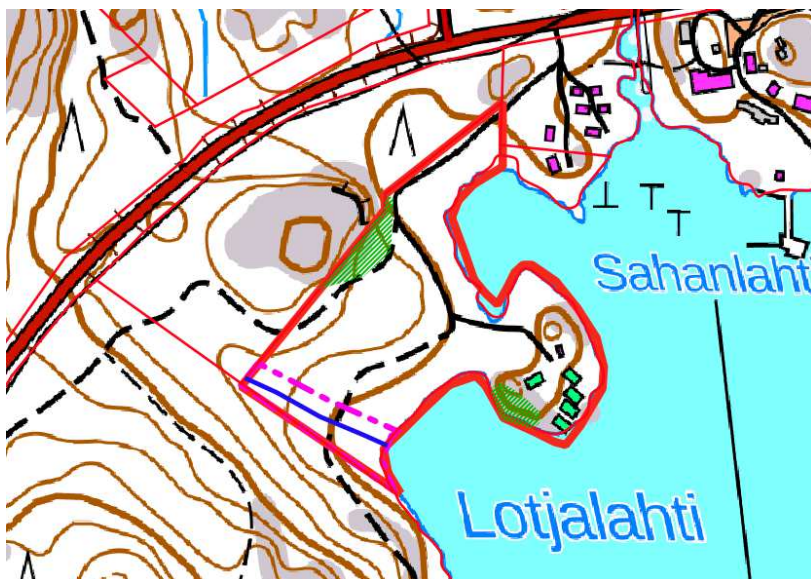
 JS-Enviro Oy
2026

1. Työn tarkoitus ja luontoselvityksen perusteet

Lotjalahden alueella on tarkoitus toteuttaa asemakaavan laajennus siten, että kohteen matkailuyritys saa käyttöönsä lisää rakennuspaikkoja toimintansa tarpeisiin. Kohteeseen toteutettiin maastokäynti 23.6.2026. Luontoselvitys toteutettiin alla esitetyn mukaisesti: Toteutetussa luontoselvityksessä kuvattiin suunnittelualueen luonnon yleispiirteet ja mahdolliset luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat kohteet. Tällaisia ovat luonnonsuojelulain 29§ mukaiset suojeltavat luontotyypit, metsälain 10§ mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt, vesilain 2. luvun 11§ mukaiset pienvedet sekä muutoin ympäristön kannalta arvokkaat kohteet. Suunnittelualueen eläin- ja kasvilajien osalta havainnoitiin erityisesti uhanalaiset lajit (luonnonsuojelulaki 46§) sekä erityistä suojelua vaativat lajit (LSL 47§) ja näiden elinympäristöt. Lisäksi tarkasteltiin luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit sekä lintudirektiivin liitteen I lajit ja niiden elinympäristöiksi sopivat alueet.

2. Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualueen raja on esitetty alla olevassa kartassa 1. Alue rajautuu etelässä Lotjalahden pohjukkaan, lännessä Kuoreksenmäen alaosaan olevaan kiinteistörajaan, pohjoisessa kallioharjanteeseen, jonka laki sijoittuu suunnittelualueen ulkopuolelle ja idässä alue rajautuu Sahalahden pohjukkaan.

Kartta 1. Suunnittelualueen raja. Kohteen pinta-ala on kokonaisuudessaan noin 3,5 ha. Kuvan karttaan alueen raja on merkitty punaisella viivalla. Eriksen tähän karttaan on merkitty suunnittelualueen länsireunassa havaittu noro (sininen viiva) ja sen suojavajöhyke (lila raja). Vihreällä näkyvät maisemallisesti merkittävät alueet.

Alueelle ja olemassa olevaan matkailukeskukseen johtaa tie koillisesta. Matkailukeskuksen pysäköintialue sijoittuu suunnittelualueen sisäpuolelle, rakennetun ympäristön yhteyteen.

Suunnittelualueella kulkee maastotietokannalla näkyvä ulkoilureitti. Kuten edellä on todettu, suunnittelualueen koillisosassa, alueen ulkopuolella on kalliojyrkänne, joka nousee

pystysuorana lähes 20 metrin korkeuteen. Jyrkänne on maisemallisesti merkittävä kohde. Toinen maisemallisesti merkittävä kallio sijaitsee Lotjaniemen eteläosassa. Täällä avokallio nousee suoraan rannasta n. 5 m:n korkeudelle.

Maasto nousee Lotjalahden rannasta varsin voimakkaasti kohden suunnittelualueen pohjois-/koillisreunaa, kuitenkin siten, että maasto laskeutuu suunnittelualueen länsiosassa notkelmaan, kääntyäkseen jälleen nousemaan kohden lännessä olevaa Kuoreksenmäkeä.

Kuva 1. Suunnittelualueutta halkoo ulkoilureitti.

3. Alueen luontotyypit ja kasvillisuus

Suunnittelualueen rantavyöhyke on kapea ja ranta on karu. Luhtaisuutta ei juurikaan esiinny, lukuun ottamatta suunnittelualueen Sahalahden puoleista lahden pohjukkaa.

Rantavyöhykkeen puusto koostuu pääasiassa lehtipuista, tervalepistä, pihlajasta, haavasta ja rauduskoivuista sekä kuusista. Kenttäkerroksen kasvillisuus on rantavyöhykkeellä vähäistä, maasto muuttuu nopeasti mustikkavoittoiseksi. Vesikasveista valtalajina on harvana kasvava järviruoko sekä lumme ja järvikorte, rannassa myös metsäkorte. Edellä mainitussa luhtaisuutta ilmentävässä lahdessa esiintyy myös jokapaikansaraa.

Rantavyöhykkeen taustalla on kuusivaltainen vyöhyke, joka on alueen itä-/kaakkoisreunassa kapea, mutta muuttuu suunnittelualueen länsiosassa etelä-pohjois-suuntaiseksi lehtomaiseksi OMT -kankaaksi, joka on leveydeltään noin 60-70 metriä. Sama biotooppi jatkuu suunnittelualueen yläreunassa kulkevan ulkoilureitin suuntaisesti kapeana

vyöhykkeenä (kartta 2. liito-oravan elinympäristöksi soveltuva alue). Alue on varttunutta kuusikkoa, jonka seassa kasvaa rauduskoivua, harmaa- ja tervaleppää, haapaa, ja myös mäntyjä. Kuusen osuus puuston peittävyyydestä on arviolta 60 prosenttia. Aluspuusto ja paikoin tiheä pensaskerros muodostuvat edellä mainittujen lehtipuiden taimista. Lisäksi esiintyy näsiää, vadelmaa ja yksittäisiä nuoria tammia. Kenttäkerros on multava ja sen kasvilajistoon kuuluvat sananjalka, hiirenporras, metsäkorte, metsäimarre, metsätähti, lillukka, kevätlinnunherne, metsäkurjenpolvi, metsätähti, oravanmarja ja paikoin valtalajina oleva käenkaali sekä koko alueen valtalaji, mustikka. Pohjakerros on laajalti aukkoinen, valtalajina on seinäsammal. Muita lajeja ovat kerrossammal, sulkasammal sekä karhunsammal kivien pinnoilla.

Alueella havaittiin joitakin laho- ja maapuita.

Edellä kuvatulla alueella, sen länsiosassa havaittiin noro, jossa oli havainnoinnin ajankohtana hieman vettä. Noro saa alkunsa suunnittelualueen pohjoispuolelta ja virtaa ylhäältä kohden Lotjalahden pohjukkaa noin 30 metrin etäisyydellä suunnittelualueen länsirajasta mitattuna. Noro on pienvesistö, jonka valuma-alue on tyypillisesti alle 10 km² ja sille on tyypillistä kausittainen kuivuminen. Norot ovat vesilain nojalla rauhoitettuja pienvesistöjä, joiden lähiympäristön vaarantaminen on metsälain 10 pykälän nojalla kielletty. Tässä tapauksessa noron molemmille puolille suositellaan jätettäväksi n. 15 metrin suojavyöhyke.

Kuva 2. Suunnittelualueen luoteis-/länsiosan lehtomaista kangasta

Suunnittelualueen keskiosan rinne on aiemmin mainitusta kallioharjanteesta kohti matkailukeskusta biotoopiltaan mäntyvaltaista mustikkatyyppin kangasta (kuva 1.), jossa valtalajina olevan männyn ikä on noin 55-60 vuotta. Mäntyjen seassa kasvaa hieman rauduskoivua ja kuusta. Pensaskerros muodostuu lähinnä pihlajasta. Kenttäkerroksen

ehdoton valtalaji on mustikka, jonka peittävyys on noin 65 prosenttia. Mustikan ohella kasvaa sananjalkaa, kanervaa, puolukkaa, maitohorsmaa, nurmirölliä sekä metsäkastikkaa. Pohjakerros on seinäsammalen peittämä.

4. Suunnittelualueen eläimistö

Maastokäynti alueelle toteutettiin yllä esitetyn mukaisesti 23.6. Lintujen osalta havainnoitiin seuraavat:

- o mustarastas
- o punakylkirastas
- o harmaasieppo
- o sinitäinen
- o västäräkki
- o käpytikka
- o kalalokki
- o peippo
- o räkättirastas
- o mustapääkerttu

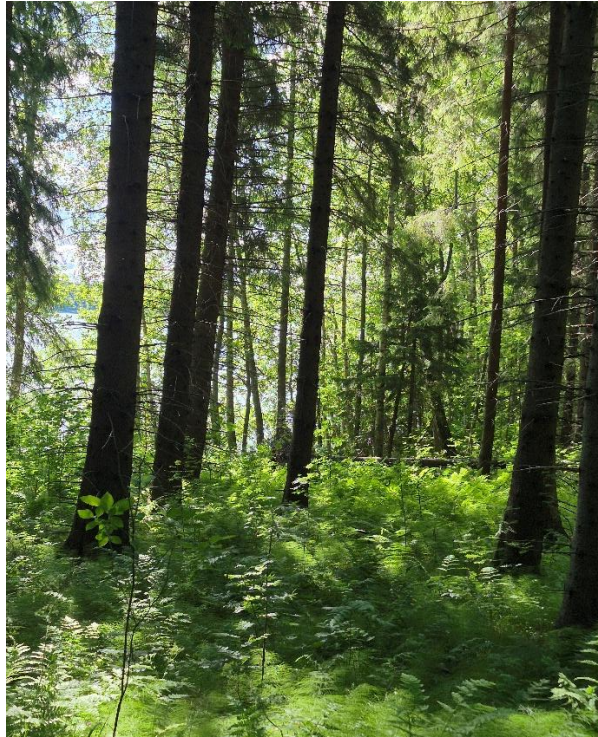
Havaittu linnusto oli lajistoltaan tavanomaista.

Alueella ei tehty havaintoja uhanalaisista eläinlajeista. Kuitenkin on syytä huomioida, että suunnittelualueen länsi- ja pohjoisosan lehtomainen alue sopii rakenteensa ja biotooppinsa osalta liito-oravan elinalueeksi (kartta 2.).

Kartta 2. Liito-oravan elinpiiriksi soveltuva alue sekä viitasammakon mahdollinen elinympäristö Sahanlahden pohjukassa. Molemmat rajattu sinisellä katkoviivalla ja ne on syytä huomioida kaavoituksessa.

Sahanlahden pohjukka soveltuu luhtaisuutensa johdosta viitasammakon elinalueeksi. Kummastakaan lajista ei tehty havaintoja maastokäynnin yhteydessä.

Kuva 3. Suunnittelualueen lehtomaista kangasta kuvattuna kohteen länsireunasta.

5. Yhteenveto ja johtopäätökset

Puumalan Lotjalahden matkailukeskuksen pohjoispuolella on tekeillä asemakaavan laajennus. Tähän liittyen alueella toteutettiin luontoselvitys ja siihen liittyvä maastokatselmus 23.6.2026. Tarkasteltu alue on pinta-alaltaan noin 3,5 hehtaaria.

Alueella todetuista havainnoista merkittävimpiä ovat länsireunassa etelä-pohjoissuunnassa kulkeva noro, joka on vesilain nojalla suojeltu pienvesistö ja jonka välitön ympäristö on metsälain nojalla suojeltu. Kyseinen alue näyttää biotooppinsa perusteella myös soveltuvan liito-oravan elinpiiriksi. Kohteessa ei tehty liito-orava havaintoa, johtuen todennäköisesti maastokatselmuksen ajankohdasta. Noron reunoille tulisi jättää 15 metrin levyinen suojakaista sen molemmille puolille.

Toinen merkittävä biotooppi on Sahalahden pohjukkaan sijoittuva luhtaranta, joka soveltuu viitasammakon lisääntymisalueeksi.

Maisemallisesti merkittävät kohteet ovat välittömästi suunnittelualueen pohjoisreunan ulkopuolelle sijoittuva kallioseinä sekä rannassa sijaitseva avokallio.

Luumäellä 10.8.2026

Juha Saajoranta FM, biol